

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravni, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšeratom po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996. — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček, račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Kraljeva dvojica zopet med svojim Kraljev pozdrav našim mornarjem: Pomozi Bog, junaci! narodom

Tivat, 8. okt. AA. Po svojem pomembnem potovanju okrog balkanskega polotoka je Nj. Vel. kralj Aleksander davi ob 8 zopet stopil na jugoslovanska tla.

Lepo sončno jutro je že prej spremljalo našo vojno ladjo »Dubrovnik« po jugoslovanskih vodah. Ob 7.30 je prispela do vhoda v Boko Kotorsko in krenila proti Tivtu. Pri prihodu v Boko Kotorsko so se nad ladjo pojavila naša vodna letala, v tivškem pristanišču pa je že bila zbrana vsa naša vojna mornarica. Vse njene edinice so se razvrstile v prostorni luki in se odele v zastave v veliki paradi. Na palubah pa so bila moštvostrojena v vojni opreml.

Ko se je kraljeva ladja pojavila pred Tivtom, jo je pozdravilo 21 strelav iz topov, godbe pa so zasvirale državno himno. »Dubrovnik« je odgovoril z 21 streli: se nato počasi približeval obali. Nj. Vel. kralj Aleksander je tedaj stal na poveljniškem mostiču v admiralski uniformi.

Približajoč se pristanišču je Nj. Vel. kralj Aleksander izvršil revijo vseh edinic naše vojne mornarice. Točno ob osmih, ko so na vseh ladjah, zlasti pa na admiralski godbe zaigrale državno himno, se je »Dubrovnik« ustavil ob obali.

V motorni čolni je z »Dubrovnik« stopil najprvo Nj. Vel. kralj, zatem Nj. Vel. kraljica Marija in ostalo spremstvo. Ko je Nj. Vel. kralj zapustil »Dubrovnik«, so topovi te ladje oddali 21 strelav v njegovo počastitev.

Na tivškem pomolu so Nj. Vel. kralja pričakovali poveljniki Boke Kotorske admirali Polić z adjutant in častniki svojega štaba, na obali pa je bila postrojena častna četa z zastavo. Poleg zastopnikov vojskih in civilnih oblastev je Nj. Vel. kralja pričakovala tudi tisočglava množica iz Boke z narodnim poslancem Lazarevičem na čelu.

Ko se je Nj. Vel. kralj izkrcal, mu je bilo videti na licu, da je nenavadno dobro razpoložen. Kralj je pregledal častno četo in jo pozdravil s

»Pomozi Bog, junaci!«, nakar so mu vojaki odgovorili z gromkim »Bog ti pomogaj!«

Nato je admiral Polić podal vladarju raport, nakar se je Nj. Vel. kralj poslovil od prisotnih in

sedel z Nj. Vel. kraljico v že pripravljeni avtomobil. Mnogi kralja in kraljico sprejela z viharimi ovacijami, ki se dolgo niso mogle poleči.

Navdušen sprejem na Cetinju

Cetinje, 8. okt. AA. Ko je Nj. Vel. kralj s kraljico zapustil Tivat, so kraljevski avto na vsej poti do Budve spremljala naša letala. Iz Budve je avto Nj. Vel. kralja krenil v Petrovac in Bar. Čez nekaj časa pa je avto krenil v drugo smer, se vrnil v Budvo, nato pa zavil po novi cesti na Cetinje.

V Cetinju so se že od ranega jutra zbirale ogromne množice prebivalstva, ki so hotele pozdraviti svojega kralja in kraljico. Kasneje pa se je razširila vest, da je Nj. Vel. kralj odšel v Bar in v Črnogorje. Reko. Ljudje so se začeli razžalostiti zaradi tega, da je avto vozil skozi vse Cetinje do katorske ceste, nato pa nazaj skozi goste špalirje prebivalstva. Kraljev avto si je komaj krčil pot skozi množico, ki mu je nenehoma izražala svoje spoštovanje in svojo zahvalo za visoki obisk. Kraljev avtomobil je naposled zapustil Cetinje in izginil v daljavi.

Atene, 8. okt. AA. Predsednik grške republike Zaimis je poslal Nj. Vel. kralju Aleksandru, v katerem mu v trenutku, ko Nj. Vel. kralj zapušta grška tla, vnovič zagotavlja svoje spoštovanje in mu pošilja svoje želje s prošnjo, naj bi v njegovem imenu tolmачil tudi Nj. Vel. kraljici.

Atene, 8. oktobra. AA. Grški listi priobčujejo danes podrobna poročila o obisku Nj. Vel. kralja

Aleksandra in Nj. Vel. kraljice Marije na Krfu in Vidu in o povratku grških ministrov Maximosa in Kondilisa ter jugoslovanskega poslanika Boška Hristića v Atenah. Večji listi priobčujejo na prvi strani slike jugoslovanske kraljevske dvojice v okvirju grških in jugoslovanskih zastav in tudi že slike o njunem obisku na Krfu.

»Katerini« priobčuje toplo pisano poročilo s Krfa, s spomini na srbsko vojsko in njeno nekdanje trpljenje.

»Neoskosmos« proslavlja jugoslovanskega kralja, ki je s svojim obiskom na Krfu dal grškemu narodu priliko, da izkaže svojo ljubezen in spoštovanje vladarju, ki je bil velik za časa svetovne vojne in ki se odlikuje z modrostjo v sedanjem mirnem času.

»Elefteron Vima« pravi, da je grško prebivalstvo na Krfu samo tolmачilo prijateljska čustva vsega grškega naroda napram Jugoslaviji, s katero je doprineslo med svetovno vojno skupne žrtve za zmago civilizacije in svobode. Obenem je manifestiralo za kralja, ki mu je prva naloga, da konsolidira mir na Balkanu.

»Proia« poroča, da je kratko bivanje Nj. Vel. kralja Aleksandra na Krfu omogočilo zaupne razgovore in pristrčno izmenjavo misli z zastopniki grške vlade in da je bila s tem ponovno dana prilika okrepiti mir in prijateljske stike med obema državama.

V svojem političnem članku ugotavlja list »Katerini«, da je sedanjí sestanek na Krfu poglobil tesno zajednico med obema državama, s tem pa tudi mir na vsem Balkanu. Lepo bi bilo, ko bi mogla tudi Bolgarija pustiti svoje rezerve in se priključiti splošni pomirjevalni akciji. Sestanek na Krfu je velikega pomena za oba naroda, ki želita samo to, da zavladna na Balkanu mir.

Zdaj se vrše pogajanja o jamstvih, ki naj jih da razorožitvena konvencija, je nadaljeval Daladier. Prav iskreno želimo, da bi to delo vzajemnosti uspelo in da bi se uresničile misli, ki jih je v Zenevi zagovarjal in raztolmačil Paul Boncour. Za temi načrti stoji brez dvoma vsa Francija. Govornik se je nato dotaknil izjav, ki jih je te dni dal podpredsednik angleške vlade Baldwin, da hoče Velika Britanija drage volje prevzeti soodgovornost za evropske dogodke in da zeli brez pridržkov sodelovati pri velikih mednarodnih pogodbah, ki naj varujejo mir v Evropi po svetovni vojni. Navzlic temu pa se govorniku porajajo dvomi, ali so res vse države dobre volje in ali žele postopno razorožitev in nadzorstvo nad oboroženostjo.

Nova vojna bi vsekakor pomenila konec Evrope. Dodaj so se vsi poizkusi trajnega sporazuma med Nemčijo in Francijo izjalovili. Vendar uide ne odreka Nemčiji njene pravice do obstoja, nihče ne sanja o tem, da bi jo ponizal. Res je, da nemška vlada sicer javno proglasa, da je za mir. Toda čemu potem te manifestacije ogromnih vojaških množic, čemu tisto odklanjanje prve stopnje k razorožitvi, zakaj te zahteve po dragem vojnem materialu, ki ga bodo morali itak kmalu po podpisu razorožitvene konvencije uničiti.

Daladier je končal svoj govor z izjavo, da nihče ne bo mogel očitati Franciji, če bo tudi v bodoče skrbela za svojo varnost, kakor je do zdaj opetovano dokazala svojo iskreno ljubezen do miru.

Socialisti v novi španski vladi

Madrid, 8. okt. AA. Radikalna socialistična skupina je prvotno izjavila, da bo sodelovala z mandatarjem Maganonom. Kasneje pa je to izjavo preklekla. Zato je moral Maganon vrniti mandat. Predsednik republike je nato poveril sestavo nove španske vlade Posadi, ki pa je kmalu dognal, da tega posla ne bo mogel opraviti. Posada je izjavil, da se je prepričal o nemogočnosti sestave nove španske vlade na podlagi sedanjega stanja v parlamentu. Za njim je bil pooblaščen Martinez Barrios, ki je takoj stopil v stike s socialisti, ki bi edini mogli tvoriti osnovo zadostne večine za razpustitev sedanjega parlamenta. Kaže, da so njegovi izgledi ugodni.

Madrid, 8. oktobra. AA. Martinez Barrios je sestavil novo špansko vlado. Zunanji minister je član republikanske akcije, Alborno, vojni ministerstvo je prevzel neodvisni republikanec Iranzo. Nova vlada se bo predstavila predsedniku republike ob 18. Ukaz o razpustu parlamenta bo podpisan še tekom jutrišnjega dne. Volitve bodo po vsej priliki 3. decembra, parlament pa se sestane 8. decembra.

Poljske zasluge za Romunijo

Varšava, 8. okt. AA. Romunski zunanji minister Titulescu prispe v poljsko prestolnico jutri popoldne. Popoldne se sestane s poljskim zunanjim ministrom Beckom. Nato ga sprejme predsednik poljske republike. Zvečer bo njemu v čast priredil predsednik poljske republike banket. Titulescu bo sprejel tudi maršal Pilsudski. Romunski zunanji minister odpotuje iz Varšave v torek.

Poljske zasluge za Romunijo

Varšava, 8. okt. AA. Prihod romunskega zunanjega ministra Titulescu je napovedan za jutri popoldne. Spremljala ga bosta dva visoka romunska uradnika. — Poljski politični krogi naglašajo, da prispe Titulescu v Varšavo prvič uradno, odkar je

Italijanski umik v Ženevi

V Ženevi pripravlja posebni odbor resolucijo o posplošenju določb glede manjšinske zaštite, ki naj bi jo sprejela Zveza narodov. Ko so Poljaki in Čehi umaknili svoje radikalnejše predloge, je ostal na dnevnem redu še francoski. Kakor poročajo iz Ženeve, se je v začetku temu predlogu uprta poleg nemškega delegata tudi italijanski. Pri končnem glasovanju pa se Italijani niso upali več glasovati proti francoskemu predlogu in Nemčija je ostala osamljena. Glasovanje je bilo samo v odseku političnega odbora in odbor sam se v zadevi še ni izrekel.

Vsekakor je značilno stališče Italijanov. Vsaj po dosedanjih poročilih se torej italijanski delegat ni upal glasovati proti francoskemu predlogu, ki zahteva, da se naložijo obveze glede zaštite nar. manjšin tudi tistim državam, ki jih v mirovnih pogodbah niso hotele sprejeti. Med te spada v prvi vrsti tudi Italija, ki se je takrat izgovorila, češ, da bi bile zadevne določke celo žaljive za Italijo; saj je svobodoljubnost italijanskega naroda in njegove kulturne tradicije najboljšje jamstvo, da bodo uživali novi državljani »materce Italije vse pravice. Kulturna Italija se ne bo nikdar spozabila, da bi pričela uničevati kulturne in gospodarske pridobitve Jugoslovanov in Nemcev.

Danes vemo vsi predobro, kako izdatno je bilo to jamstvo. To so bile samo puhle obljube, ki jih Italija ni izpolnila.

Obžalujemo, da je bil umaknjen predlog delegacije z tokov Haiti, ki je doletel, naj bi bile države, ki so izgnale svoje državljane radi nasprotnega političnega prepričanja, dolžne skrbeti za te politične izgnance. Ko bi se ta predlog uveljavil, ki marsikateri Jugoslovan lahko še ostal v Italiji, najsi bo to razumnik ali kmet, ki je moral zapustiti zemljo, na kateri biva njegov rod že nad 1300 let. Nikdo nima pravice, da s katerokoli pretvezo napravi iz njega berača, ki mora v svet s trebihom za kruhom, medtem ko se na njegovi zemlji šopiri tuje!

Nov polet v stratosfero

Dunaj, 8. oktobra. b. Kakor javljajo tukajšnji listi, namerava znani predsednik avstrijskega Aerokluba grof Ulrick Kinsky poleteti v stratosfero spomladi 1934. Za ta polet bosta sodelovala tudi prof. Viljem Schmid in prof. Viktor Hess, znana poznavalca kozmičnih žarkov. Balon bo konstruiran tako, da se bo dvigal počasneje kakor Piccardov balon. Načrti Kinskega se nahajajo sedaj šele v začetnem stadiju.

Ameriški rudarji zmagali

Washington, 8. okt. AA. Med Rooseveltom, Johnsonom in zastopniki jeklarne industrije je bila ponovna konferenca, pri kateri so razpravljali o sedanjih stavi v pensilvanski premožljivosti. Po končani konferenci je Roosevelt izjavil, da se bodo zastopniki te industrije zdaj pogajali z rudarji, da uredi ta spor. Rudarjem so priznali pravico, da se pogajajo naravnost s svojimi delodajalci o priznanju rudarskih organizacij. To smatrajo poučeni krogi kot zmago rudarjev, ker so njihovi delodajalci do zdaj tak pogajanja odklanjali. Roosevelt je zahteval, da morajo rudarji takoj na delo in da ne sme biti nadaljnjih izgredov. Če spor zdaj ne bo poravnán med delodajalci in rudarji samimi, bo Roosevelt osebno posredoval in spor sam uredil.

Atentat na Starhemberga?

Dunaj, 8. oktobra. AA. Sročni so razširili govorice o poizkusu atentatu na princa Starhemberga, ki se zdaj nahaja na Semmeringu. Trdili so, da je bil zadet od starih krogel v prsa.

Podkancelar major Fey je kmalu nato izjavil, da mu o takem atentatu ni ničesar znanega. Zato je treba te govorice sprejeti z veliko opreznostjo. Orožniška postaja v Reichenau je potrdila, da je princ pri popolnem zdravju in da se je včeraj udeležil v okolici Semmeringa velikega lova.

Kuba proti izkoriščevalcem

Havana, 8. oktobra. AA. Predsednik vlade Gran San Martin je imel po radiju govor, ki so ga razširili po vseh Zedinjenih državah severne Amerike. V tem svojem govoru je San Martin obtožil nekatere finančne kroge USA, da hočejo strmolglati njegovo vlado in pahniti prebivalstvo na Kubi v še večjo nesrečo. To so tisti krogi, ki so v glavnem odgovorni tudi za sedanje stiske ameriškega naroda.

San Martin je v svojem nadaljnjem govoru želel, naj bi došlo do sodelovanja med Kubo in USA. Treba je dvigniti eksistenčno stopnjo kubanskega naroda, treba ga je osvoboditi gospodarskega suženjstva in mu vrniti svobodo, kakršno imajo civilizirani narodi. Ne moremo več trpeti slavnatih vlad, odklanjamo monopole in koncesije, ki iz delavcev ustvarjajo sužnje privilegiranih razredov.

Nov rekord: 625 km v eni uri

Ancona, 8. okt. AA. Davi je polkovnik Casinelli postavil z vodnim letalom nov rekord. Preletel je 100 km med Ancono in Pesarom s povprečno hitrostjo 625 km na uro.

Titulescu v Varšavi

zunanji minister. Iz dejstva, da si je Titulescu izbral Varšavo kot prvo mesto svojega potovanja po vzhodni Evropi, sklepajo, da je s tem hotel vnovič dokazati, kolikšno je prijateljstvo med obema državama. V Varšavi bo Titulescu izmenjal ratifikacijske listine o nenapadalem paktu, ki je bil podpisan v Londonu 3. julija. To je prva diplomatska listina, na kateri sta istočasno podpisali Sovjetske Rusije in Romunije. Poljski krogi opozarjajo na posredovalno vlogo, ki jo je imela dosedaj Poljska med Romunijo i. Sovjetsko Rusijo. Poljska se je dobro zavedala, da bo sporazum med tema dvema državama najboljšje jamstvo miru v vzhodni Evropi. Zato smatrajo tukajšnji krogi, da gre za slabo za ratifikacijo londonskega pakta predvsem Poljski.

Organizira se protinemška fronta

Pariz, 8. oktobra. AA. »Le Temps« komentira Baldwinovo izjavo o sodelovanju Velike Britanije z Evropo. Baldwin je v svoji izjavi posebno močno poudaril, da bo Velika Britanija do zadnjega izpolnila vse svoje obveznosti in vse mednarodne pogodbe, ki jih je do zdaj sprejela. »Le Temps« pristavlja, da je to francosko-angleško sodelovanje v Evropi najvarnejše jamstvo za mir. Francija je veliko žrtvovala za politiko sodelovanja z Veliko Britanijo. Te žrtve cenijo naši angleški prijatelji docela pravilno. Zato ni mogoče dvomiti v dobro voljo in v spravno razpoloženje Velike Britanije. Angleži so veliki rodoljubi in imajo dober čut za državno neodvisnost. Zato bodo med prvimi, ki bodo pravično ocenili francoske zahteve po varnosti. Sedanjemu položaju pa je treba gledati v oči hladnokrvno. Daladier je že rekel na današnjem kongresu radikalno socialistične stranke, da Francija odklanja vsako mešetarjenje, kadar gre za njevo varnost, ker je že dala dovolj dokazov svoje iskrene in poštene ljubezni do miru.

rovno pogodbo in da bodo zato USA vedno mogle najti pravne osnove za sodelovanje s svojimi nekdanjimi zavezniki proti nemškim zahtevam.

Nemški načrti za vojno in nemški plini

Pariz, 8. okt. AA. »Petit Parisien« priobčuje članek nekega angleškega vojaškega strokovnjaka, ki piše pod imenom August. Clankar pravi, da pripravlja Nemčija napad na Francijo prek Švice. Za to svojo trditve ima obilo dokazov, ki vsi govorijo za to, da hoče Nemčija prekršiti švicarsko nevtralnost in tako uničiti to državo, kakor je že storila z Belgijo med svetovno vojno. Te načrte je izdal veliki nemški generalni štab v Berlinu. Po teh načrtih bi morala nemška vojska forsirati prehod prek Švice in prodrati naravnost v srce Francije. Vso to akcijo bi morala nemška vojska izvršiti s strahovito silo in naglico. Švica bi morala v najkrajšem času kloniti. Čim bi enkrat Francija padla, bi se nemška vojska obrnila na vzhod in pomandrala Poljsko. Ta naloga bi bila po mnenju nemškega generalnega štaba enostavna in lahka.

London, 8. okt. AA. »Sunday Referee« priobčuje članek znanega angleškega kemika Arthura Galiana. Ta angleški strokovnjak trdi, da priznava Nemčija že zdaj takšne količine strupenih plinov, da bi mogla pomoriti prebivalstvo vseh evropskih prestolnic. Posebno intenzivno je izdelovanje teh plinov postalo v Hamburgu v zadnjih 15 dneh, kjer izdelajo na dan do 200 cilindrov. Ti plini so čisto nove sestave in takšni, da so vse sedanje maske proti njim brez moči. Te pline izdelujejo tudi po drugih krajih Nemčije in je proti njim vsaka zaštita nemogoča.

Radikalni socialisti za mir

Vichy, 8. okt. AA. Danes je bil zaključen kongres radikalnosocialistične stranke. Kongres je sprejel deklaracijo, v kateri pravi med drugim, da prevzema stranka vso odgovornost za vlado v sedanjih hudih časih. Stranka je proti inflaciji. Priznava Društvo narodov kot najboljši val proti pretrane-mu nacionalizmu. Stranka bo branila svobodo in neodvisnost vseh držav. Ostala bo zvesta vsem dosedanjim prijateljskim zvezam, ki pa naj se razširijo še na druge države zaradi vzajemnega sodelovanja pri miru, ne glede na to, kakšna je notranja ureditev dotičnih držav. Stranka je za narodno varnost v okvirju mednarodnih obveznosti vse dotlej, dokler ne postane efektivna razorožitvena in mednarodna kontrola še boljše jamstvo za varnost narodov. Deklaracija se končuje s popolno zaupnico Daladierjevi vladi.

Vichy, 8. oktobra. AA. Predsednik francoske vlade Daladier je prispel danes semkaj z letalom. Občinstvo in udeleženci radikalnosocialističnega kongresa so mu priredili navdušene ovacije.

Na zaključnem banketu kongresa je Daladier povzel besedo in imel velik govor o francoski zunanji politiki. Uvodoma je naglašal, da bo Francija uporno branila zlato podlago svoje valute. Prav tako bo sedanja vlada skrbela za uravnoteženje državnega proračuna. Nato je Daladier prešel na zunanjo politiko in izjavil:

NEDELJSKI SPORT

BSK : Primorje 5:0 (4:0)

Belgrad, 8. oktobra. m. Današnja nogometna tekma med BSK in Primorjem je končala s katastrofalnim porazom Primorja. Vendar pa moramo upoštevati, da je igralo s tremi rezervami, ki pač niso mogle nadomestiti odličnih igralcev Primorja, kakor sta Erman in Zemljak. Do 30. minute prvega polčasa se je Primorje precej dobro držalo in je bilo enakovredno nasprotnik najboljšega moštva v državi. Toda v 32. minuti je padel po krivici obrambe prvi gol, kateremu so sledili v kratkih obdobjih drugi, tretji in četrti. Starec, ki je sicer dober golman, bi moral obraniti od teh starih golov vsaj tri.

V drugem polčasu je nastopil BSK samo z 10 igralci, ker je bil Tiranec v zadnji minuti prvega polčasa ranjen. Primorje se je tudi v drugem polčasu pošteno borilo proti močnemu nasprotniku. Treh popolnoma zrelih šans ni moglo izkoristiti. Videti je bilo, da manjka preciznega Ermanovega strela. Šele dve minuti pred koncem igre je BSK zabil še peti in zadnji gol.

BSK je igral s svojim najboljšim moštvom. V голу je bil Glaser, ki je brez dvoma naš najboljši vratar. Oba branilca sta igrala precej surovo. Najslabši del moštva je bila krilska vrsta. V napadu se je posebno izkazal Šurbonja s svojimi prodori in Vujadinović z odlično tehniko. Tudi ostali napadalci, Tiranec, Marjanović in in Glišović so bili odlični.

V primorskem голу je bil Starec, ki je kakor omenjeno kriv teh golov. Toda v nekaterih trenutkih je dokazal, da je kot vratar na mestu. Hassl kot branilec je bil enakovredno Brtončljcu I, ki je bil eden najboljših igralcev Primorja. Krilska vrsta je imela mrtvo točko v Slamiču, ki je zadnje čase obično padel v svoji formi. To je tudi eden glavnih vzrokov današnjega težkega poraza. Pisek in Bonceli sta se premlada za tako naporne ligine prvenstvene tekme. Vidi se pa, da imata dobro voljo in da sta do skrajnosti poštena. Z marljivim treningom bosta tudi onadva v kratkem sposobna za najtežje tekme. Napad je imel v Brtončljcu II svojega najboljšega moža, čeprav se je videlo, da ni vigran z Janežičem in Ježem. V celoti je napad pri današnji tekmi skoraj docela odpovedal. Zemljicu na levem krilu ni šlo nič po sreči. Njegova največja napaka je, da preveč dribla in skoraj vedno izgublja žogo. Že v prvih minutah prvega polčasa je imel sijajno šanso pred golom BSK. Stal je sam tri metre pred golom nasprotnika in streljal zgo visoko v zrak. Za Slambergerja na desnem krilu je bilo videti, da je novinec. Sicer se je trudil, toda proti odličnemu Arsenijeviću ni mogel ničesar opraviti. Janežič in Jež sta precej pošteno igrala, toda to je tudi vse, kar lahko o njih povemo.

Kratek potek igre: Takoj v tretji minuti prvega polčasa zastrelja Zemljicu iz bližine sigurno šanso. Igra se večinoma na sredini igrišča. Vsak napad BSK se ustavi ob obrambi Primorja. V 32. minuti strelja Tiranec v prečko, takoj zatem pa zabije isti igralec iz daljave 12 metrov gol, ki je bil pa ubranljiv. V 37. minuti je uspešno Vujadinoviću zabiti iz neposredne bližine drugi neubranljiv gol. Kmalu nato zviša isti igralec na 3 : 0. V 42. minuti se posreči Marjanoviću četrti gol, katerega je bil pa Starec lahko ubranil. S tem rezultatom je končal prvi polčas. V 44. minuti je bil Tiranec bleširan in so ga morali odnesti z igrišča.

V drugem polčasu, ko se je Primorje pojavilo na igrišču, je vsa publika živjela. Izgledalo je, da bo Primorje poraženo s katastrofalnim rezultatom najmanj 8 : 0. Toda Primorje je zaigralo nadvse pošteno, in če bi se mu bilo posrečilo izrabiti vsaj še par sigurnih šans pred golom BSK, bi bilo odšlo domov s častnim rezultatom. Igralo se je tudi sedaj na sredini igrišča in skoraj vsak napad BSK je sigurno zaustavila primorjska obramba. V tem delu igre je tudi Starec večkrat odlično interveniral. Dve minuti pred koncem igre je Vujadinoviću uspešno zabiti peti gol za svoje barve in s tem je postavil končni rezultat današnje tekme.

STANJE TABELE PRVENSTVA

BSK	16	11	2	3	58:19	24	8
Bask	19	10	2	7	40:35	22	16
Hajduk	16	10	1	5	32:15	21	11
Gradjanski	17	8	1	8	25:28	17	17
Concordia	14	7	2	5	30:22	16	12
Jugoslavija	12	8	0	4	23:17	16	8
Primorje	16	6	3	7	37:39	15	17
Slavija Sarajevo	16	6	2	8	32:40	14	18
Hašk	13	5	1	7	22:26	11	15
Vojvodina	16	2	4	10	19:46	8	24
Slavija Osijek	17	3	2	12	19:51	8	26

SK Korotan : TSK Slovan 3:0 (2:0)

Prvenstvena tekma, v kateri je zaslužno zmagal Korotan, dasi bi bil rezultat lahko še lepši. Korotan je zaigral pošteno, to velja zlasti za halflinijo. Najboljši izmed vseh je bil vratar. Razočaral je sodnik, ki je bil v drugem polčasu očividno pristranski za Slovana. To vendar igralcem ubija voljo do lepe igre. Saj velja ista pravila za obe stranki. Kako je torej mogel gosp. sodnik dopustiti, da so nekateri lahko po mili volji tako igrali, druge pa je iz malenkostnih razlogov izključil iz igre?

V predtekmi je rezerva Slovana porazila rezervo Korotana z 2 : 1.

★

Novi Sad, 8. oktobra. m. Bask : Vojvodina 2:0.

Ad Sport, Split, 8. oktobra. b. Hajduk : Jugoslavija 1 : 0

(1 : 0).

Sarajevo: Slavija (Sarajevo) : Slavija (Osijek) 3 : 2.

Zagreb: Gradjanski : Hašk 1 : 0 (0 : 0).

Dunaj, 8. oktobra. b. Vienna : Wacker 3 : 3.

Donau : Libertas 1 : 1. Rapid : Admira 6 : 0.

Austria : Sportclub 4 : 3. Hakoah : WAS 1 : 0.

Florsdorf : SC Wien 3 : 2.

Predzadnji dan balkanske olimpijade

Jugoslavija si je svoje drugo mesto še bolj ojačala. V soboto so bili doseženi v Atenah sledeči rezultati:

200 m (predtek): 1. Frangudis (G.) 21.6; 2. Sekalarijon (G.) 23; 3. Mehmed Ali (T.) 23.1; 4. Kovacs (R.) 23.2.

400 m zapreke: 1. Mantikas (Gr.) 56.1; 2. Sekalarijon 58.2; 3. Said (T.) 61.1; 4. Dremil 61.2.

Skok v daljavo: 1. Buratović (J.) 6.85 m; 2. Georgapulov (G.) 6.76 m; 3. Tasi (T.) 6.65 m; 4. Stepišnik (J.) 6.64 m.

Tek na 5 km: 1. Kukalas (G.) 15.49; 2. Krevs (J.) 15.50; 3. Manea (R.) 15.53; 4. Paoris (G.) 16.12.

Disk (belenski stil): 1. Gančev (B.) 37.67 m; 2. Kleut (J.) 36.87 m; 3. Silas (T.) 34.91 m; 4. Veinaglov (G.) 34.32 m.

Balkanska štafeta: 1. Grčija 3:28; 2. Bolgarija 3:30; 3. Jugoslavija 3:36; 4. Turčija 3:37.

Stanje točk predzadnjega dne je torej:

1. Grčija 100; 2. Jugoslavija 72; 3. Turčija 43;

4. Romunija 40; 5. Bolgarija 33; 6. Albanija 6.

Dekliški dvomatch Zagreb - Ljubljana

LEPA ZMAGA ZAGREBČANK

Ljubljana, 8. oktobra.

Z današnjim dnevom so lahkoletinje zaključile svojo letošnjo sezono, ki se je pa pri nas šele pred kratkim začela. Za to srečanje je povabila ljubljanska hazenska podzveza zagrebške reprezentacije, ki so prav dostojno zastopale barve svojega mesta. Današnji miting je pokazal, da nam še precej manjka, dokler se bomo smeli podati v ostro konkurenco. Pri naših dekletih sicer niso nastopale vse najboljše moči, a so se nastopajoče kljub temu povoljno držale in če pomislimo, da smo komaj pred par meseci poživili lepo sportno panogo med našimi dekleti, potem moramo biti z rezultati zadovoljni. Več od deklet zaenkrat ne moremo in ne smemo zahtevati. Prihodnji miting z zagrebškimi atletinjami bo pa že malo drugače izgledal.

Pri nekaterih dekletih smo opazili precejšnjo nervoznost, ki je brez dvoma zelo vplivala na rezultat. Ko si bodo pridobile potrebno rutino, bodo na mitingih dosegle boljše rezultate kot pri treningih. Danes pa je bilo ravno nasprotno. Tudi sestava naše reprezentance je bila malce pogrešana. Trautnikova bi morala skakati v višino v konkurenci. Slaparjeva se je izborna držala na 800 m, Pavčičeva pa je sigurno zmagala na 100 m. Sijajna atletinja je Krainovićeva iz Pančeva, ki je startala izven konkurence. Ko bo imela za seboj primeren trening, bo ena najpomembnejših konkurenčin na mednarodnih tekmah. Je izborna sprinterka in skakalka. Pri skoku v višino se mora poslužiti drugega stila in znakma 1.50 m bo takoj padla. Zagrebčanke imajo največjo oporo v Stefaninjevi, Neferovićevi in Batelkovi.

Mitingu je prisostvoval zastopnik ljubljanskega župana, magistrski ravnatelj g. dr. Jančigaj. Pred pričetkom je pozdravil zagrebške atletinje univ. prof. g. dr. Bradac, gđ. Omanova pa jim je podarila krassen posej cvetlice, v imenu zagrebške ekipe se je zahvalil g. Kovačič, funkcionar JLS-a, nakar se je pričelo tekmovalje, ki je tako-le izpadlo. (Crka Z pomeni Zagreb, črki Lj pa Ljubljana):

Tek na 60 m: 1. Batelkova (Z.) 8.5; 2. Kavčič (Lj.) 8.6; 3. Šulek (Z.) 8.7. Izven konkurence Krainović (Pančev) 8.1.

Točke: Zagreb 6, Ljubljana 3.

Skok v višino: 1. Stefanini (Lj.) 1.45 m; 2. Neferović (Z.) 1.35 m; 3. Pustišek (Lj.) 1.30 m. Izven konkurence Krainović (Pančev) 1.35 m; Trautnik (Lj.) 1.40 m.

Točke: Zagreb 8, Ljubljana 1.

Tek na 100 m: 1. Kavčič (Lj.) 14 sek.; 2. Batelkova (Z.) 14.3 sek.; 3. Šulek (Z.) 14.9.

Točke: Zagreb 4, Ljubljana 5.

Met krogle: 1. Stefanini (Lj.) 11.70 m; 2. Neferović (Z.) 10.1 m; 3. Papež (Lj.) 9.23 m.

Točke: Zagreb 8, Ljubljana 1.

Tek na 800 m: 1. Slapar (Lj.) 2:49; 2. Jurković (Lj.) 2:56; 3. Lozar (Z.) 2:56.4.

Točke: Zagreb 1, Ljubljana 8.

Metanje diska: 1. Neferović (Z.) 33.93 m; 2. Šulek (Z.) 28.37 m; 3. Trautnik (Lj.) 26.50 m.

Točke: Zagreb 8, Ljubljana 1.

Skok v daljavo: 1. Stefanini (Lj.) 4.69 m; 2. Pustišek (Lj.) 4.28 m. Izven konkurence Krainović (Pančev) 5.04 m.

Točke: Zagreb 5, Ljubljana 3.

Metanje kopja: 1. Neferović (Z.) 30.74 m; 2. Stefanini (Z.) 27.30 m; 3. Papež (Lj.) 23.05 m.

Točke: Zagreb 8, Ljubljana 1.

Štafeta 4 x 100 m: 1. Zagreb (Neferović, Stefanini, Šulek, Batelkova) 53.8 sek.; 2. Ljubljana (Bizjak, Pustišek, Kavčič, Oman) 54.5 sek.

Točke: Zagreb 10, Ljubljana 6.

Končno stanje vseh točk: 1. Zagreb 58; 2. Ljubljana 29.

Pri mitingu je tudi topot sodeloval zbor lahkoatletskih sodnikov JLS, ki se je skoraj polnoštevilno odzval vabilu prireditelja.

Mariborski sport

ZSK HERMES : SK ZELEZNICAR 1:0 (0:0)

Maribor, 8. oktobra.

Drugo kolo prvenstvenega tekmovanja prvega razreda LNP je prineslo prav za prav presenečenje. SK Zeleznicar, ki se je danes popoldne srečal z ljubljanskimi železničarji, je zelo začaral svoje pristaje, ker je tekmo izgubil. SK Zeleznicar je nastopil z istim moštvom kakor proti SK Čakovac. Hermes pa v postavi: Oblak, Ferjan, Klančnik, Lavič, Kosenina, Cebolin, Kos, Brodnik, Zalokar, Skrajner in Kretič.

Igra je bila v začetku raztrgana in medla. Prvi polčas je Zeleznicar prevladoval v polju in izvedel nekaj lepih napadov, ki jih je pa odlični vratar Hermesa ubranil. V tem delu igre je bilo nekaj živahnih napadnih in obrambnih akcij v polju. Pred vrati pa sta obe strani zatreli mnogo ugodnih situacij. V drugem polčasu je bila igra povsem odprta in je sčasoma pridobila na živahnosti. Prot koncu pa se je razvila prava borba za točke. Sicer sta pa obe moštvi igrali precej ležerno in poljevalno. V bodoče bi si želeli več vsebine v igri.

Gostje so imeli močno zaslabo v ožji obrambi, ki je opravila največji del posla, ter s svojimi razdiralnimi akcijami onemogočila nasprotnemu napadu mnogo napadnih akcij. V krilski vrsti je bil Kosenina najboljši. Napad je pa trpel predvsem na pomanjkanju opore od zadaj. Ko pa je prišel v zalet, si je znal ustvariti lepe situacije.

Od domačega moštva se da le to povedati, da je igralo tako slabo kakor že dolgo ne. Edina formacija, ki je morda zadovoljevala, je bila ožja obramba. Krilska in napadna vrsta v današnjem sestavu ne bosta mogli nuditi močnejšemu nasprotniku nobene zapreke. Rezultat igre je sicer pravičen, vendar ne odgovarja poteku igre. Sodil je g. Lepac iz Zagreba dobro.

V predtekmi sta se srečali prvi mladini Maribora in Zeleznicarja. Rezultat 1:1 (0:0). Sodil je g. Kopic.

SK SVOBODA : SK PTUJ 6:1 (4:0).

Na igrišču SK Svobode je bila danes popoldne prva tekma v tekmovanju prvenstva mariborskega drugega razreda, in sicer med SK Svobodo in SK Ptujem. Tekma je bila precej živahna in je končala z zaslužno zmago Svobode. Sodil je g. Bergant. V predtekmi je tretja mladina SK Maribora premagala tretjo mladino z 7:0 (4:0).

30 let socialnega gibanja v Srbiji

Belgrad, 6. oktobra.

V nedeljo 8. oktobra proslavljajo organizirani srbski delavci in njihovi prijatelji iz Glavne delavske zveze (Glavni radniški savez) v Belgradu in delavsko umetniško društvo »Abrašević« v Belgradu svojo 30-letnico. Ob tej priliki bom v sledečem čisto na kratko in informativno podal glavne datume iz zgodovine delavskih gibanj v Srbiji.

Delavska društva so seveda v Srbiji obstojala tudi že pred l. 1903, na katerem prav za prav bazira današnja proslava. Tako so se združevali delavci posamezne stroke, zlasti rokodelci, v posebna društva (»Družina tipografskih radnikov«, 1874; »Družina krojaških radnikov«, 1875; »Družina obučarskih radnikov«, 1875). Šest let kasneje (1881) obstoji že »Splošno delavsko društvo« (»Opšte radniško društvo«), v katerem so bili organizirani delavci, mojstri in sploh delodajalci. Leta 1902 sta znani Vasa Pelagić in še živeči Dragiša N. Lapčević (takrat je bil ekonom v Požegi blizu Užice) organizirala »Delavsko društvo« (Radniško društvo) v Arilju, ki je bilo že precej socialistično barvano. To je prva faza delavskih gibanj v Srbiji, bolj profesionalno-rokodelskega značaja. Najbolj znana imena med tedanjimi delavskimi prijatelji so: znani Svetozar Miletić in že omenjena Pelagić in Lapčević.

Približno deset let po ustanovitvi »Delavskega društva« v Arilju je prišlo do ustanovitve »Belgrajskega delavskega društva« (»Beogradsko radniško društvo«, 1902), od katerega ustanovitve da-

tira prav za prav pokret čisto razredne organizacije. Inicijativo za »Belgrajsko delavsko društvo« je dal dr. Kosta Jovanović. Istega leta so začeli v drugo izhajati »Radniške novine« v Belgradu. Ustanovitve so bile prave za prav že leta 1897, vendar so morale iz političnih razlogov prenehati. Okrog društva in lista se je zbralo lepo število javnih delavcev in organizatorjev. Omenil bom le Dragišo Lapčevića, Dimitrija Tucovića, znanega Jovana Skerlića, dr. Dragišo Djurića in Radovana Dragovića.

Leta 1903 je (9. junija) osnovana »Delavska zveza« (»Radniški savez«), ki je dvi leti potem (1905) spremenil ime v »Glavno delavsko zvezo«. To se je zgodilo po tretjem delavskem kongresu v Belgradu (6.—7. junija 1905). Neposredno po prvem kongresu je prišlo tudi do organizacije prve delavsko-socialistične stranke v Srbiji (20. julija 1903). Imenovala se je »Srbska social-demokratska stranka. Leta 1903 je prineslo tudi drugo novost, delavsko prosvetno društvo namreč (»Beogradsko radniško društvo«), ki je leta 1905 spremenilo ime v Delavsko umetniško skupino »Abrašević«.

Danes ima Glavna delavska zveza v Belgradu približno 6000 članov-delavcev. Med današnjimi voditelji delavskega gibanja moram omeniti še dr. Zivka Topalovića in Milorada Belića. Milorad Belić je tudi uredil jubilarno spomenico »Abrašević«, ki je pred tremi dnevi izšla in ki je posvečena tridesetletnici obstoja društva.

Medveda je ustrelil

Pretekli četrtek je ustrelil na lovu bloški kaplan g. g. Iren 120 kg težkega medveda v lški pri Zimovem bregu. Ko je zaslišal pasje lajanje prav blizu sebe, je podirjal lomstil po gošči naravnost proti stoječi g. kaplana. Kakor hitro se je prikazal iz gošče, mu je lovec pognal dva strela v glavo. To je pa mrcino tako razjezilo, da je z neznanšo naglo se drcil proti lovci, ki se je obrnil počasi navzdol in med tem pripravil puško za strel. Medved je pa vendarle dobil zadosti po betici, kajti prav na stoječi g. kaplana se je zgrudil in renčaje izdihnil. Medveda so potem lovci spravili na dom lovca g. Rafaela Zakravskega v Zakrjavu, kamor ga hodijo ljudje ogledovat in občudovat zlasti njegov prekrasni kožuh. Bog daj srečo še nadalje! Zivela brinova vejica!

Zadnja povedenja je tudi pri nas napravila precej škoda. Premnogim gospodarjem je vzela krompir, repo in zelje. Zelo dolgo ni bilo tako slabe letine na Blokah, kakor letos, da ljudje strahoma gledajo v prihajajočo zimo.

Zveza knjigotržcev

Belgrad, 8. oktobra. m. V dvorani Trgovske zbornice je bil danes dopoldne ustanovni občni zbor Zveze knjigotržnih organizacij Jugoslavije. Ustanovnemu občnemu zboru je predsedoval znani belgrajski založnik Geza Kohn. Po historijatu ustanovitve Zveze, ki ga je podal zagrebški delegat dr. Prestini, je bil izvoljen upravni in nadzorni odbor. V upravni odbor je prišel od Slovencev g. Schwentner, v nadzorni odbor pa g. Primožič. Sklenjeno je bilo, da bo prihodnji občni zbor Zveze v Ljubljani.

Stopnišče pri Gerberju

Gerberjeva trgovina s papirjem, v katero smo včasih hodili šolski otroci kupovat svinčnike in papir, je bila sicer solidna, vendar pa njen lastnik ni toliko zaslužen za splošnost, da bi se najlepše stopnišče v Ljubljani smelo imenovati po njegovem imenu. Naslov novoodgrajenega stopnišča je torej le začasen in si občinstvo in javnost z njim le nekoliko pomagata. Te dni so namreč že prvi pešci stopali po tem stopnišču.

Tam, kjer je bil poprej majhen zanemarjen park, je dala mesta občina po Plečnikovem načrtu napraviti krasen prehod s Kongresnega trga na nabrežje Ljubljane, ki se bo po zadnjem sklepu občinske seje imenovalo Hribarjevo nabrežje. Že dograjen stopnišče je dovolj široko, tako da bodo mogle po njem tudi cele množice lkrati, kadar bo na Kongresnem trgu kakšna manifestacija. Sedaj se delajo nad stopniščem ograjo iz umetnega kamna.

Pod stopniščem in pod nabrežjem pa vodijo stopnice pod obokanim zidovjem naravnost k Ljubljani. To je pristanišče za čolne. Ljubljana sicer še ni do kraja regulirana in bo treba še nekaj časa čakati, da bo struga stalno polna vode. Vendar pa je dobro, da so že sedaj mislili na bodočo potrebo pristanišča ter ga sedaj zgradili. Z »Gerberjevimi« stopniščem in pristaniščem je sredina mesta zopet pridobila lepo in zanimivo prometno napravo.

Koncert za poplavlence

Lepa in priznanja vredna je bila misel, prirediti koncert v namen, dase iz dohodkov nudi vsaj majhna pomoč številnim bednim, radi povodnji tako občutno prizadetim revežem. Ta koncert se je vršil v petek zvečer in sicer v stolni cerkvi. Na koncertu je sodeloval pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja M. Polića, in orgelski virtuozi St. Premrl. Koncert je bil v glavnem ponovitve že ob koncu preteklega sezone izvedenega sporeda Gallusovih del. Na orglah pa smo čuli tri nove skladbe: fuge s preludij od Clerambaulta, Staderja in Joh. Bacha. Izvedbi je treba priznati lepo vlogo, tako zborovemu petju kakor orgelskemu solističnemu izvajanju, ki je doseglo višek v Bachovi e-mol fugi. — Prostorna stolna cerkev je bila močno polna poslušalcev.

Darovi za poplavlence

Pomožni odbor KA v Ljubljani se zahvaljuje tem potom sledečim dobrotnikom, ki so se odzvali njegovemu klicu za hitro pomoč poplavlencem: Neimenovanemu za 500 Din, Fr. Vovko, žpk 100 Din; Neimenovana 100 Din; G. Bononi 100 Din; Služkinjam iz Ljubljane 100 Din; Neimenovani 20 Din; Logar Anton 100 Din; Bizjak Marija 50 Din; Kržišnik Cilka 50 Din; Učiteljstvo Sv. Gregor 100 Din; Neimenovani 50 Din; Steh Ivan 24 Din; Drašler Ivan 100 Din; Peterlin Ivan 100 Din; Neimenovani 50 Din; Franjo Mastnek 100 Din; Marija Povšič 15 Din; Franc Vrabl 50 Din; Franc Gabrovšek, Maribor 100 Din; Josip Golež 30 Din; Neimenovana 100 Din; prof. Prijatelj 50 Din; J. Kovač 100 Din; Edv. Roje 10 Din; A. P. 30 Din; prof. Schweiger 100 Din; Neimenovani 100 Din; Marijanska kongregacija gg. seniorov 700 Din; dr. Juro Adlešič 500 Din; Branko Dorčič 100 Din; Val. Brumen 50 Din; dr. Julij Koemut 50 Din; Meso-

jeder Jože 100 Din; Martin Zmave 100 Din; skupaj doslej nabrana vsota 11.729 Din. Obledo so darovali: Elbert, Neimenovani iz Vrhnike, več neimenovanih iz Ljubljane, gđ. Rakovec, Krcje J., Alb. Zupan, Bizjak Marija, Zavišček sv. Jožefa, Zdravilišče Golnik, g. Klemenc, Zupnja Smlednik, dr. Julij Koemut, Zivila so darovali: Zavišček sv. Jožefa, Zupnja Smlednik in Gospodarska zveza v Ljubljani.

Na svoje sobrate v Sloveniji, ki jih je zadela nesreča povodnji, so se spomnili tudi nekateri slovenski študenti, ki študirajo v Zagrebu z denarno zbirko. Med temi usmiljenimi srei so: Ivan Goršek (10 Din), Franc Luževič (10 Din), Lojze Mlakar (10 Din), Bratje Zvonik (10 Din), Joža Praprotnik (10 Din). Med znanci pa so nabrali 70 Din, katere so darovali generalni prokurator stola sedmorice, Niko Domenik, gostilničar Vl. Černe, uradnik Mirko Bele in uradnika Slavica Lottar. Skupno so torej poslali 120 Din. Res lepo dejanje za študenta, ki so sami brez denarja.

New York, 8. oktobra. b. Ameriška sindikalna zveza javlja, da je bilo v septembru leta 1933 nezaposlenih 3 milijone delavcev.

Italijanske pridige v senci Oborožena sila vdrla v hišo katoliškega duhovnika bajonetov

O razmerah v Beneški Sloveniji doznavamo iz raznih virov sledeče:

Ukaz glede laške pridige se zdaj po mnogih župnijah izvršuje pod pritiskom oborožene sile. Pridiguje se laško, a ostala opravila se vrše kakor poprej. Evangelij se čita slovensko. Nekemu duhovniku, ki je slovensko pridigal, je vdrla oborožena sila v hišo, kjer so mu grozili z internacijo. Ljudstvo je močno nejevoljno proti fašistovski vladni, ki si je v konkordatarnem režimu dovolila vmešavanje v cerkvene reči. O nadškofu Nogari se doznava, da je že sam svoječasno skušal vplivati na slovensko duhovščino, naj začne laško pridigovati. Motiviral je to željo s tem, da on kot nadškof ne more vernikom govoriti, dokler se ne nauče njegovega jezika. Bil je od sedanje vlade imenovan za komendatarja.

Doznavamo tudi, da so se prizadeti obrnili na Vatikan s posebno spomenico. — Slovenski duhov-

nikli so strogo opazovani. Če pride k njim kaka manj znana ali tuja oseba, brž hite orožniki poizvedovati, kdo je bil, čemu je prišel itd. Če duhovnik gre kam z doma, pa spet poizvedujejo, kam je šel in po kakšnih opravkih. Potrjuje se vest o ropu slovenskih katekizmov. Zahtevali so od duhovnikov, naj ljudstvo naznanijo, da treba katekizme prinesiti v župnišče, kjer so potem pograbil, kar se je nabralo. Poročajo se tudi slučajni o surovem vedenju orožnikov proti duhovščini.

V Krkovčah italijanski duhovnik

Zloglasna župnija Krkovče pri Kopru je slednjič dobila italijanskega duhovnika. Za upravitelja je bil pred kratkim imenovan novomaski Salvator Degrassi. V šterno je prišel kot upravitelj župnije Jožef Ricatto, duhovnik iz Italije; upravljal bo tudi župnijo Gradino.

10 aretacij radi slovenske nabožne pesmi

V Šmarju pri Kopru je bila v nedeljo 1. oktobra običajna rožnenska procesija. Skupina deklet je zapela v procesiji nekaj nabožnih pesmi po slovensko. Ducat oseb je bilo radi tega aretiranih in odpeljanih v Koper. Tako je slovenska nabožna pesem postala protidržavni zločin v državi z dvatisočletno kulturo.

Slovenska beseda se ne sme več tiskati!

V Gorici je oblastvo zaplenilo povest Alojzija Remca »Andrej Košuta«, katero je pravkar izdala založba »Sigma« v posebni knjižici.

Jesenska nedelja izletov in lepih prireditev

Ljubljana, 8. oktobra.

Tako pusto in žalostno, kakor je zdaj v Ljubljani, v resnici še nikoli ni bilo. Današnja nedelja, tipično jesenska, pa je še posebej potekala v znamenju obupne osamelosti. Cel dan so nad mestom viseli temni oblaki, proti večeru se je celo zdelo, da bo vsak hip pričelo deževati, ceste so samevale prazne, ljudje so utožili kam v kavarne ali gostilne ali pa samevali doma. Okrog 1000 veselih ljubljancev se je jutraj s posebnim vlakom odpeljalo na Dolenjsko, med naše stare gradove, v naš dolenjski paradiž, kakor pravijo dolini od Trebnjega proti Mekronogu. Nad 1000 pa z Gregoričevim izletom v Slovenske gorice.

Frančiskani so danes zaključili tridnevno slovesno praznovanje pomembne 700-letnice prihoda prvih frančiskanov v Ljubljano. Popoldne kakor popoldne, ko so se v frančiskanski cerkvi vršile v tem smislu prirejane pridige, se je zbralo v cerkvi mnogo vernikov. Zlasti pri popoldanski škofski pridigi je bila frančiskanska cerkev nabito polna vernikov.

Zelo številnega obiska se zlasti veselijo razstava mladih arhitektov v Jankopčevem paviljonu in obširno z velikim zanimanjem spoznavajo in občudujejo praktičnost moderne arhitekture stanovanj, poslopij, vrtov itd. — Razstavo toplo priporočamo!

Silno slaba vinska letina v Italiji

Po podatkih mednarodnega kmetijskega zavoda v Rimu bo letos pridelala Italija 57 milijonov centov grozdja, to je 20,6 odstotkov manj kakor leta 1931, ko je znašal pridelek 72 milijonov stotov. Letošnji pridelek je za 9 odstotkov manjši kakor je bila srednja letina v letih 1927 do 1931 (62,8 milijonov stotov). Trti je najbolj škodovalo slabo vreme. Radi teh slabih vesti je v zadnjem času tudi cena vinu poskočila.

Iz Vipavskega nam poročajo, da je bilo vreme v septembru razmeroma ugodno in da bo vinski pridelek tistih krajev, kjer ni bilo toče, približno takšen kakor lansko leto.

Obsodbe radi tihotapstva iz Jugoslavije

Pred goriskim sodiščem so bili obsojeni radi tihotapljenja iz Jugoslavije Anton Čuk na eno leto in tri mesece ječe, Ivana Merlak na 220 lir denarne kazni, oproščena pa sta bila Ludovik Vovčina, star 14 let, in Ana Čuk, stara 14 let, zaradi mladolletnosti. Obtoženi so bili, da so iz Jugoslavije tihotapili v Italijo živila v Godovič. Na denarno kaznen 450 lir je bil obsojen Rudolf Jäger, star 53 let, iz Maribora; obtožen je bil, da je v tihotaplil 250 g saharina. Nadalje sta bila obsojena zaradi tihotapljenja tobaka in saharin Vincenc Kolenc in Marta Mrak iz Jugoslavije, vsak na 221560 lir denarne kazni.

S pestmi nad advokata

Pred milanskim sodiščem se je moral zagovarjati bivši policijski agent G. Angelini, ker je med obnavljanjem napadel s pestmi odvetnika njegove žene. Angelini je namreč tožil za ločitve zakona in advokat je zahteval, naj se del moževe plače odmeri ločeni ženi. Tedaj ga je vroči agent najprej brenil v nožo, čes, naj nikar ne stavi takšnih zahtev, nato pa je skočil nanj in ga pričel obdelovati s pestmi. Sodišče je obsodilo Angelinija na tisoč lir denarne kazni.

Velik požar v Ajdovščini Vsi oblastniki na mestu

V četrtek je ob treh zjutraj nastal ogenj na žagi Rizzatto. Ogenj se je seveda pričel neznansko hitro širiti. Poklicali so na pomoč ognjegašce iz Gorice in tudi ognjegašce iz Trsta. Zadnji so pripelili na mesto prepozno, ker se niso odzvali prve mu pozivu in so sporočili v Ajdovščino, da je dolžnost gorških gasilcev, da hite takoj na pomoč. Iz Vipave je prišlo tudi vojaštvo. Iz Gorice je prišla tudi milica. Zgorele so velike zaloge lesa. Sele okoli 6 se je posrečilo vsaj omejiti ogenj. V

D'Annunzio z bombo pod pazduho

Dne 4. oktobra je minilo 16 let, odkar je Gabrielle D'Annunzio med vojno organiziral polet nad Kotor. Letos je glavno glasilo fašistične stranke na široko poročalo o tem poletu, očitno v določenim namenom. Iz tega poročila je razvidno poleg drugega, kako slabo je bila organizirana tedaj italijanska armada. Dne 25. septembra se je D'Annunzio dvignil s 14 letali tipa Caproni iz Talieda proti kraju Gioia del Colle ob Jadranskem morju. V veliko začudenje ni našel na tem mestu bomb, ki bi ga morale čakati in s katerimi je nameraval bombardirati luko Kotor. Tako je pisal protestno pismo generalu Porru. Bombe so prispele šele dva

dni na to in D'Annunzio je odletel čez Jadran.

Omenjeni list objavlja tudi podatke o D'Annunziovih korakih radi preslabega učinka italijanskih bomb. Po povratku iznad Kotora se je D'Annunzio napravil na pot v Rim. S seboj je peljal veliko avstrijsko bombo, ki so jo vrgli avstrijski letalci dne 27. septembra 1917 v pristanišče Brindisi. Ta bomba ni eksplodirala. V Rimu se je D'Annunzio avil generalu D'Annunzio in privlekel k ministru tudi omenjeno avstrijsko bombo. Povedal mu je, da niso italijanske bombe zanič in priporočil generalu, naj prično tudi Italijani izdelovati takšne bombe, kakor je bila prav ta avstrijska.

Zbor Vincencijevih konferenc

Ljubljana, 8. oktobra.

Le redke ustanove delujejo med Slovenci tako tiho, vztrajno in plemenito, kakor cela vrsta Vincencijevih konferenc, ki s svojim karitativnim delom v resnici lečijo mnoge skeleče rane našega časa. Pregled tega delovanja med Slovenci, ki ga Vincencijeve konference po mnogih krajih Slovenije vrše že dolgo vrsto let z vso vnemo in ljubeznijo, se je vršil danes popoldne v ljubljanskem Marijanišču. Tu se je zbralo okrog 50 zastopnikov iz vse Slovenije, zastopajoč skupno 19 različnih krajevnih konferenc. Vseh Vincencijevih konferenc v Sloveniji je zdaj 27, lani je bilo novo ustanovljenih 5.

Današnji občni zbor Vincencijevih družb v Marijanišču je vodil gosp. župnik F. S. Finžgar, podpredsednik družbe. Pred občnim zborom so vsi delegati skupno prisostvovali sveti maši v marijaniški kapelici, kjer so tudi prejeli skupno sveto obhajilo.

Pri zborovanju, ki je trajalo od pol 9 do 12, sta prišla med poročili do izraza predvsem dva velika jubileja, ki ju to leto praznujemo. Letos poteka 100 let, ko je bila po Frideriku Ozanamu ustanovljena prva Vincencijeva konferenca, iz katere je potem kmalu zrastle po vsem svetu na tisoče podobnih ustanov. Ta jubilej so letos praznovali že vsi večji narodi. Na Slovenskem bo proslava tega znamenitega dogodka letos v novembru. Kako velikega pomena so Vincencijeve konference za ljudstvo, se točno vidi že iz dejstva, da so v lan-

skem letu vse konference po vsem svetu razdelile med siromake nad pol milijardo francoskih frankov, t. j. čez milijardo Din.

Slovenske konference so lani zbrale in izdale v karitativne namene okrog 800.000 Din. Konference imajo skupno okrog 90 delavskih članov ter okrog 2300 podpornikov. Hrbtenica vsega delovanja posameznih konferenc so družine, katerih podpiranje se je pospeševalo na vse močnejše načine. Zlasti družine s številnimi otroci. Ta misel se je tudi na današnjem zborovanju poudarila kot naloga, ki naj se posebno izvaja v letošnjih zimskih mesecih. V tem smislu so se opozorili na dve najvažnejši nalogi, ki čakajo zadovolive rešitve: prvič podpiranje potrebnih delavskih družin po rudarskih revirih; drugič zbiranje podpor za delavske družine sploh, zlasti za tiste s številnimi otroci. Ob tej priliki se je zopet znova poudarila misel o pametni ekonomiji pri podeljevanju podpor. Sicerli so se tudi potrebni ukrepi glede javne kuhinje v Ljubljani.

Zborovanje je ves čas potekalo v najlepšem redu ter se je zaključilo s skupno molitvijo. Pri skupnem kosilu v Marijanišču, ki se je potem vršilo, je bilo sproženih še mnogo koristnih in lepih misli glede uspešnejšega karitativnega delovanja med ljudstvom. Popoldne so se nato v marijaniški kapeli vršile še liturgije z blagoslovom po litanijah pa se je vršilo v Marijanišču lepo karitativno predavanje, ki se ga je udeležilo lepo število članov, prijateljev in dobrotnikov Vincencijevih konferenc.

Trboveljski slavčki v Mariboru

Maribor, 8. oktobra.

Včeraj in danes imamo v gosteh slavne male »slavčke« iz tužnih trboveljskih revirjev. Prinesli so nam zopet svojo lepo pesem ter odpeli svoj letošnji koncertni program, s katerim so želi toliko triumfov na Češkem in na Dunaju. Priredili so dvoje koncertov: sinoči oficijelnega, danes popoldne pa matineje z istim programom za šolsko mladino. Na obeh so doživeli Trboveljčki s svojim pevovodjem g. Suligojem prave trijumfe. Obakrat velika uniońska dvorana dobesedno razprodana, kar se v Mariboru le redkokdaj dogaja. Sinoči so posetile koncert množice iz vseh slojev. Poleg mestne elite preprosti ljudje, delavci, dijaštvo, bil je zbran ves Maribor, navdušeno pozdravljajoč male pevce. Že s svojimi prvejimi koncerti si je pevski zbor utrdil v Mariboru svoj sloves. S sinočnim koncertom si ga je vnovič utrdil ter pokazal še nove odlike, še večjo tehnično in notranjo poglobljenost. Na spored so imeli celotno ugoslovanoko moderno pesem. Največ Adamičevih, potem slovenske Osterca, Pahorja, Bravničarja, Kogoa, hrvaške in srbske. Vmes so pa pridali še na odnih, da je bil program res vsestranski pester in lep. In kako so peli! Ta mladina trudnih in resnih, prav nič otroških obrazov, vsa zaživi v pesmi, po reš iz srca in duše. V vsako pesem se poglobi v smisel in vsebino ter jo poda naravnost dovršeno. In pevci imajo tudi pravega dirigenta. Le neumorno in podrobno delo, združeno z visoko glasbeno naobrazbo, obenem pa z neizmerno ljubeznijo do naše pesmi in do te uboge mladine je zamoglo ustvariti slavni zbor »slavčkov« iz Trbovelj. — Vsaka pesem je bila sprejeta z viharim odobravanjem, zlasti one čustvene, pri katerih je nastopila s svojim srebrnim sopranom mala solista. Obenem s pevci so bili deležni priznanja in odobravanja komponisti. S Trboveljčki sta prišla E. Adamič in Osterc, v Mariboru se jima je pridružil še naš Pahor in po vsaki njihovi odpeti pesmi jih je občinstvo viharno slavilo. — Za Trboveljčke so se dobre mariborske gospe ob njihovem prihodu in ves čas bivanja toplo zavzele, da bodo ožneli iz Maribora res lepe spomine.

LJUDJE IN ŽIVALI V SPREVDU

Mariborsko društvo za zaščito živali je zelo agilno. S hvalevredno vnemo se je zavzelo ob raznih prilikah za ubogo živali in mnogokrat tudi uspešno. Da se uvedli razni zaščitni ukrepi za preprečitev neopretnega mučenja živali. Omenimo samo prodajo perutnine na trgu, ki se ne sme več puščati na tleh zvezana, brez pijače na žgočem sol-

Nova sezona na odru Rokodelskega doma

Ljubljana, 8. oktobra.

Nocoj se je zopet napnila dvorana katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v Rokodelskem domu, kamor je občinstvo privabila prva predstava v novi sezoni. Za olivitveno predstavo so si igralci rokodelskega odra izbrali českega pisatelja Alojza Jiraseka »Laternos«, bajno igrano s poljem in gudbo, ki jo je spretno režiral g. Janko Novak. Dejnice igre je zajeto iz podložiške prošlosti 18. stoletja in prepleteno z bajnostjo in simboliko, ki se ne kaže samo v lipi in laterni, marveč tudi v svobolniku Mliarju. Haniški, knežni, povodnjaki in sploh v vseh osebah, saj je prošlost govorila po pisateljevih intencijah tudi za razmere v predvojnih dneh, ko je čški narod sanjal in slutil bližajočo se svobodo, v kateri razbije ob svobodni tipi zadnji spomin služnosti.

Vprašanje je če je občinstvo razbralo zgodovinski ožadje in pomen, dasi je z zanimanjem sledilo igri, ki so jo igralci in igralke prav lepo podali. Glavne osebe, kot knežna, mlinar, Hanička, dvorjanik, ostrbnik babica so bili povsem dobri, a tudi stranske osebe niso zostajale. Izborjen je bil pomožni učitelj Zajček, smejali smo se temperamentni Klastovi in njenemu možu, občudovali povodna moža v njuni kreaciji. Da pa je bil v tolikem številu oseb — nad trideset jih je nastopilo — ta in oni še preveč začetniški, je umevno, a vendar se je vsak potrudil, da ni motil. Ze zlepa ni bilo na Rokodelskem odru toliko oseb. G. režiser je hotel menda s to igrjo pokazati uspeh dramatičnega tečaja, ki ga je pred nekaj meseci vodil v društvu. Priznati moramo, da njegov trud ni bil zaman, in upamo, da bodo tudi novinci še krepko tekmovali s starejšimi, ko prebolijo odrske mrzlico!

Rokodelskemu odru, ki je najstarejše naše ljudsko gledališče, želimo, da bi se v novi sezoni vsaj tako živahno udeleževalo kakor lansko leto; občinstvu pa priporočamo, naj obiskuje redno in prav številno njegove predstave!

Lo'alna konkurenca

Washington, 8. oktobra. AA. Roosevelt je podpisal uredbu o lojalni konkurenci za industrije svile. Prizadetih je 100.000 delavcev. Uredba stopi v veljavo 16. oktobra. Delovni tednik bo trajal 50 ur. Minimalna mezda bo 13 dolarjev v severnih pokrajinah, v južnih pa 12 dolarjev. Zaposlitev otrok izpod 16 let bo prepovedana.

DOBRO SE JE OBLEKEL

Srečo je imel včeraj pri belem dnevu nepoznan tat, ki je neopažen pogledal v odprto stanovanjsko sobo odvetniškega koncipienta dr. Josipa Gorčana v Wildenrainerjevi 16. Med 10 in 12 se je vtihotapil v sobo ter se dodobra oskrbel s čisto novimi oblekami g. doktorja. Odnese mu je temnoplavo obleko, vredno 1500 Din, prav toliko vredno temnosivo obleko ter sivo poletno obleko v vrednosti 1200 Din. Oblečila je stlačil v doktorjev polni kovčeg in ker je bilo v njem še nekaj prostora, je pobasal še malo, lepo budičko. Oskodoval je lastnika za približno pet jurjev. Tatvina je bila takoj javljena policiji, ki je uvedla preiskavo. Upajo, da bodo novega lastnika kmalu dobili, ker so nekateri videli poznane ssumljivca v istem času smukati se okoli hiše.

NESREČA V ŽELEZNISKIH DELAVNICAH

V železniskih delavnicah je prišlo včeraj do hude nesreče, ki je zadela delavca Leopolda Stoparja. Pri razkladanju starega železa z vagona mu je padel težek kos na obe roki. Na desni mu je zdrobilo kosti v zapetju, na levi pa vse prste. Prvo pomoč so nudili ponesrečenca reševalci ter ga nato prepeljali v bolnišnico.

Z LIZOLOM V SMRT

Danes so bili mariborski reševalci nenadoma pozvani na Tezno, na Ptuijsko cesto, kjer so našli 24 letno Doro M. v nezavesti in zvijajočo se v strahovitih krčih. Dekle je iz neznanega vzroka izpilo večjo količino lizola. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so ji takoj nudili zdravniško pomoč, vendar je zastrupljen tako hudo, da se nahaja v življenjski nevarnosti.

— Bolečine in tiščanje v želodcu, zaprtje, gnolobo v črevesu, okus po žolcu, slabo prebavo, glavobol, belino na jeziku, bledico odpravi, kdor česče pije naravno »Franz-Josef« grenčico, poln kozarec zvečer, preden gre spat. Zdravniki-specialisti za bolezni v prebavilih pravijo, da je treba »Franz-Josef« vodo toplo priporočati kot zelo smotreno, domače zdravilno sredstvo.

Amerika se upira Rooseveltovim načrtom

Spopad med delavstvom in Rooseveltovo policijo radi radikalnih ukrepov nove ameriške vlade za obnovo narodnega gospodarstva.

